EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Hodnocení kvality spolupráce

sdružení obcí Vrbenska

Mgr. Michal Jašek

únor 2021

Kostel sv. Michala, Vrbno pod Pradědem (zdroj: webové stránky Vrbna pod Pradědem, www.vrbnopp.cz)

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Agentura pro sociální začleňování

Obsah

Obsah 2
1. Seznam použitých zkratek 3
2. Manažerské shrnutí 4
3. Základní terminologie 5
3.1 Sociální vyloučení 6
4. Metodologie a cílová skupina evaluace 7
4.1 Limity procesní evaluace 10
5. Popis výchozího stavu spolupráce aktérů v lokalitě 11
6. Popis klíčových aktivit realizovaných v lokalitě v rámci spolupráce 12
7. Vyhodnocení spolupráce z perspektivy zapojených aktérů 14
7.1 Spolupráce v rámci pracovní skupiny Vzdělávání 14
Motivace místních aktérů 14
Koordinace a síťování místních aktérů 14
Spokojenost s organizací a kvalitou organizačního zajištění, vnímání KIV ze strany účastníků PS 17
Projektové poradenství 17
Udržitelnost 17
7.2 Zhodnocení průběhu tvorby a schvalování MPI 18
7.3 Zhodnocení průběhu veřejných workshopů, seminářů a stáží na aktivizaci místních aktérů 19
7.4 Zhodnocení spolupráce při tvorbě vstupní analýzy, při nastavování komunikační strategie 19
8. Zhodnocení spolupráce 20
9. Zdroje a literatura 22
10. Přílohy 23

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.
Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

1. Seznam použitých zkratek

ASZ	Agentura pro sociální začleňování, odbor Ministerstva pro místní rozvoj ČR
IKV	inkluzivní a kvalitní vzdělávání
KIV	konzultantka pro inkluzivní vzdělávání
MPI	místní plán inkluze
MŠ	mateřská škola
NNO	nevládní nezisková organizace
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OPZ	Operační program Zaměstnanost
SPSZ	Strategický plán sociálního začleňování
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
Šablony	Šablony pro MŠ a ZŠ - podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování
ŠPZ	školské poradenské zařízení
ZŠ	základní škola

Poděkování

Autoři evaluace děkují všem respondentům dotazníkového šetření a komunikačním partnerům, za svoji otevřenost a za svůj čas, kteří nám byli ochotní věnovat.

Licence Creative Commons: CC-BY – uveďte původ, Česká republika
creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/cz/

2. Manažerské shrnutí

Smyslem této procesní evaluace je popsat a vyhodnotit proces spolupráce aktérů působících v pracovní skupině Vzdělávání na Vrbensku a Agentury pro sociální začleňování (dále „ASZ“) při aktivitách cílených na zlepšení kvality vzdělávání. Sběr dat sloužících jako podklad pro tuto analýzu probíhal od prosince 2020 do února 2021. Vycházeli jsme především z reakcí členů a členek[1] pracovní skupiny Vzdělávání (dále „PS“) na elektronicky rozesílaný dotazník, tato data jsme doplnili výstupy z analýzy dalších 11 polostrukturovaných rozhovorů a 2 rozhovorů s bývalou a současnou konzultantkou pro inkluzivní vzdělávání.

Vrbensko jako sdružení menších obcí Karlovy Studánky, Karlovic, Ludvíkova, Široké Nivy a města Vrbna pod Pradědem (dále jen „Vrbna“) se do spolupráce s ASZ zapojilo s koncem roku 2015. Během následujících let docházelo v rámci setkání PS k práci na strategickém plánu rozvoje vzdělávání (místnímu plánu inkluze, „MPI“), jež byl zastupitelstvy obcí v roce 2017 schválen. O dva roky později začaly své projekty vycházející ze spolupráce s ASZ realizovat ZŠ a MŠ Karlovice a bruntálské SVČ, později i MAP Hrubý Jeseník.

I přes formální naplnění prvků spolupráce (ustavení PS, schválení MPI, schválení a realizace projektů) je proces spolupráce ze strany místních aktérů vnímaný spíše jako nenaplňující jejich očekávání. Z rozhovorů vyplynulo zklamání z nerealizovaných předpokladů financování potřeb aktérů a pro některé také z neposkytnutí podpory s administrací projektů ze strany ASZ. I přes schválení a realizaci tří projektů se nejspíše tyto důvody a nedostatek času členů PS promítly do snižujícího se zájmu o účast na PS zástupců vrbenských organizací a institucí. Řada respondentů se rovněž vyslovila pro aktivnější zapojení některých dalších aktérů pro zlepšení situace v oblasti vzdělávání (zejm. obce, kraje, pedagogických pracovníků, školských poradenských zařízení).

Na místní úrovni by tedy podle nás bylo vhodné uspořádat setkání PS s motivací vyjasnit vzájemná očekávání účastníků PS a zástupců ASZ a případně zvážit změnu formátu snížením počtu členů nebo naopak cíleným rozšířením. Aktivnější roli, co se týká zajištění služeb základním a mateřským školám, by mohlo hrát město Vrbno, které může nabídnout kapacity pro tvorbu a administraci evropských projektů. ASZ by v tomto kontextu mohla představit dobré praxe – jak týkající se vzdělávání, tak způsobů organizace projektových týmů a spoluprací mezi zřizovatelem a školami. Systémově by mateřským a základním školám pomohla – a kapacity zaměstnanců školy ušetřila – snadnější dostupnost finančních prostředků na zaměstnání projektových manažerů. Bylo by rovněž vhodné změnit úpravu projektových výzev tak, aby o ně mohly žádat i menší školy.

[1] V tomto dokumentu se vzhledem k usnadnění jeho čitelnosti v případě některých podstatných jmen vědomě uchylujeme k používání generického maskulina, tedy mužského rodu slova. V některých vhodných případech přesto uvádíme slovo v obou rodech.

3. Základní terminologie

Agentura pro sociální začleňování, která je jedním z odborů Ministerstva pro místní rozvoj, byla v roce 2008 ustavena jako ústřední nástroj státní správy pro řešení sociálního začleňování. Jejími dvěma základními úkoly jsou zajištění podpory obcím v procesu sociální integrace a odborná koordinace řešení sociálního vyloučení na národní úrovni. ASZ podporuje obce a města v tom, aby mohly plnit svoji funkci v zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání, bydlení, zaměstnání, zdravotní péči a dalším zdrojům a institucím všem svým občanům bez ohledu na jejich sociální status.

Základním nástrojem ASZ při řešení sociálního vyloučení v konkrétní obci je **síťování a propojování relevantních místních aktérů**, které je nezbytným předpokladem pro implementaci integračních procesů. K tomu slouží tzv. **lokální partnerství** (dále jen „LP“), platforma, v jejímž rámci se koordinovaně řeší jednotlivé problematické oblasti prostřednictvím vytčení strategických cílů a naplánování konkrétních opatření pro jejich naplňování. Obec vytváří ve spolupráci s pracovní skupinou Vzdělávání a zástupci ASZ (lokální konzultant a konzultant pro inkluzivní vzdělávání) **místní plán inkluze v oblasti vzdělávání** (dále jen „MPI“).

Cílem MPI je systemizace opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v obci v rámci místní vzdělávací soustavy. Plán je vypracován na dobu 3 let. Návrh plánu obsahuje identifikaci problémů v oblasti inkluzivního vzdělávání a rámcový návrh možných opatření řešících daný problém. Opatření přijatá v rámci MPI řeší především problematiku zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření, zejména zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků socioekonomicky znevýhodněných a pocházejících z odlišného kulturního prostředí, tj. dětí a žáků žijících v sociálně vyloučených lokalitách či ohrožených sociálním vyloučením, a problematiku desegregace škol. V návaznosti na desegregaci škol a kvalitu vzdělávání zmíněných cílových skupin může MPI obsahovat opatření zaměřená na kapacity škol a školských zařízení vyplývající z potřeb území s ohledem na cílové skupiny.

MPI je zpracován v kontextu předpokládaného demografického a sociálně ekonomického vývoje a s ohledem na efektivitu vzdělávací soustavy v místě s ohledem na počty výše zmíněných skupin. Pro nastavení opatření také slouží analýza místní vzdělávací sítě, která popisuje místní vzdělávací síť jak kvalitativně, tak kvantitativně; jsou zjišťovány systémové bariéry v přístupu ke vzdělávání a navrhována opatření k jejich překonávání.

ASZ dlouhodobě odborně mapuje problém sociálního vyloučení a možnosti jeho řešení a snaží se o rozšíření sociálně inkluzivního diskurzu. V lokálních samosprávách působí ve prospěch implementace nových způsobů práce představovaných především propojením, koordinací a aktivizací místních aktérů. Sociální problémy se snaží pojmenovávat přesně, v celé jejich šíři a s ohledem na jejich příčiny, čímž umožňuje změnu vnímání problémů aktéry místní sociální politiky. Může poskytnout alternativu k segregačním a restriktivním praktikám, v nichž řada lokálních politiků vidí jediný nástroj řešení.

V rámci své práce však naráží také na značné **limity**. Základní limit tvoří skutečnost, že ASZ nedisponuje žádnými pravomocemi vůči obcím a samosprávám ani vlastními finančními zdroji. Sehrává tak úlohu odborného poradce a motivátora. Disponuje rovněž jen velmi omezenými možnostmi systémového ovlivňování na úrovni národní politiky, neboť nemá žádné legislativní ani exekutivní pravomoci. ASZ je tedy pouze zprostředkujícím aktérem, který nemá přímý vliv na stav sociálního vyloučení a sociálně vyloučených lokalit v obcích.

V současné době je nejsilnějším nástrojem vlivu na obce v rukou ASZ **Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám** (dále jen „KPSVL“), který umožňuje obcím spolupracujícím s ASZ exkluzivně podávat projekty do uzavřených nesoutěžních výzev, kde jsou pro ně předem alokovány značné finanční zdroje. Projektové poradenství v rámci KPSVL se tak stává zásadní intervencí ASZ ovlivňující řešení sociálního začleňování v obcích.

3.1 Sociální vyloučení

Pod pojmem **sociální vyloučení** chápeme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Tento způsob vyloučení se projevuje na různých úrovních, např. sociální, prostorové, ekonomické či symbolické. Sociálně vyloučení se nacházejí v situaci, kdy mají ztížený přístup ke zdrojům běžně dostupným většině obyvatel, zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení a možnosti participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování. Se sociálním vyloučením je často spojena určitá míra stigmatizace ze strany většinové společnosti, která může izolaci ještě prohlubovat.

Základními indikátory sociálního vyloučení jsou materiální chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a vysoká míra migrace. Jednotlivé ukazatele samy o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře. Různé kombinace intenzity těchto jevů pak vytvářejí charakter jednotlivých lokalit, které se stejně jako lokální kontext mnohdy výrazně liší. Společná všem lokalitám a jejich obyvatelům je však skutečnost, že se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a tudíž jejich řešení, které by směřovalo k vymanění se ze stavu sociální exkluze, je natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci.

Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o **sociálně vyloučené lokalitě** (dále jen „SVL“). Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu, jako jsou zákonné normy, tržní mechanismy a stanoviska zbytku společnosti i faktory vnitřní, mezi něž se řadí např. životní styl samotných sociálně vyloučených, které se často mezigeneračně reprodukují. Specifickou roli v sociálním

vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná o etnicitu romskou. Je však nutné důrazně se vyhradit proti zaměňování pojmu sociální vyloučení s příslušností k romskému etniku. Výše uvedený popis fenoménu sociálního vyloučení jasně dokládá, že stav vyloučení ze společnosti může postihnout kohokoliv, nehledě na jeho etnickou příslušnost. Tomu také v současné době odpovídá zacílení intervencí Agentury pro sociální začleňování.

Dopady sociálního vyloučení na oblast vzdělávání jsou komplexní a projevují se v několika rovinách. Obecně lze ale říct, že děti/žáci vyrůstající v prostředí sociálního vyloučení mají menší vzdělanostní šance a jsou častěji předurčeny ke školnímu neúspěchu než jejich vrstevníci. To je dáno různými faktory individuálního a strukturálního charakteru, jakými jsou například ekonomický status rodiny, dosažené vzdělání rodičů, segregace vzdělávacího systému, nedostupnost podpůrných služeb, a další. Z hlediska školské legislativy, lze tyto děti/žáky označit za děti/žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen „SVP“) z důvodu odlišných životních podmínek. V praxi ale tyto děti/žáci často nebývají diagnostikováni a údaje ve školských výkazech z tohoto důvodu neodpovídají reálné přítomnosti těchto dětí/žáků ve třídách. Z tohoto důvodu ve zprávě rozlišujeme mezi pojmem diagnostikované SVP a SVP. Pod pojmem SVP rozumíme speciální vzdělávací potřeby žáka se zdravotním postižením, s jiným zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním (§ 16 školského zákona platného v r. 2015).

4. Metodologie a cílová skupina evaluace

Předmětem evaluace je projekt „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“. Hlavním cílem projektu je dosáhnout v zapojených obcích uplatnění principů kvalitního a inkluzivního vzdělávaní (dále jen „IKV“) na participativním základě a vytvořit podmínky pro dlouhodobé udržení a rozvoj opatření vzniklých v průběhu projektu na lokální úrovni. Klíčové aktivity (dále jen „KA“) projektu představují realizační nástroje ASZ na místní úrovni (spolupráce s územím, podpora odborné spolupráce, aktivizace relevantních aktérů, metodická podpora a výzkumy, analýzy a evaluace). Realizací jednotlivých KA se vytvářejí výstupy. Výstupy klíčových aktivit jsou existence a činnost pracovní skupiny Vzdělávání, místní plán inkluze, poskytování projektového poradenství, vstupní analýza, komunikační plány, workshopy, semináře, stáže.

Cílem evaluace je zhodnocení procesu spolupráce ve všech klíčových aktivitách projektu vycházejících ze spolupráce s místními aktéry, se zvláštním zřetelem k dopadům na síť místních aktérů. Pokud tedy chceme zkoumat kvalitu spolupráce, ptáme se především, *jak se těmto aktérům daří spolupracovat* při naplňování výše zmíněných klíčových aktivit za účelem podpory inkluzivního a kvalitního vzdělávání. Klíčovými aktéry se rozumí osoby či skupiny zahrnuté nebo ovlivněné evaluovaným projektem, a které byly identifikovány v evaluačním designu. Z povahy projektu se jedná primárně o zástupce ASZ (koordinátora inkluzivního vzdělávání), zástupce zřizovatele školy a školských zařízení, zástupce školy, školských zařízení, neziskových organizací, rodičů a další. Konkrétněji, cílem evaluační zprávy je:

1. zhodnocení spolupráce v rámci PS;
2. zhodnocení průběhu tvorby a schvalování MPI;
3. zhodnocení průběhu veřejných workshopů, seminářů a stáží na aktivizaci místních aktérů;
4. zhodnocení spolupráce při tvorbě vstupní analýzy;
5. zhodnocení spolupráce při nastavování komunikační strategie;
6. zhodnocení poskytovaného projektového poradenství.

Smyslem hodnocení průběhu spolupráce je získat zpětnou vazbu ke spolupráci obcí a ASZ, zaměřenou na zjišťování toho, co fungovalo, co nefungovalo a co by se mělo zlepšit, a celkově zhodnotit kvalitu spolupráce i účinnost a adekvátnost postupů Agentury.

Ukazatele kvality spolupráce chápeme v těchto dimenzích:

- koordinace a síťování místních aktérů;
- hodnocení konzultanta/ky pro inkluzivní vzdělávání (dále jen „KIV“) ze strany členů PS;
- spokojenost s organizací PS a kvalita organizačního zajištění;
- motivace místních aktérů;
- komunikace a řešení problémů;
- projektové poradenství;
- udržitelnost.

Proces evaluace se řídil dle „Manuálu pro evaluaci individuálního projektu OP VVV“ (Agentura pro sociální začleňování: 2020). Při evaluaci kvality spolupráce sdružení obcí Vrbenska, která probíhala v prosinci 2020, v lednu a únoru 2021, byla data sbírána prostřednictvím:

- Polostrukturovaných rozhovorů s celkem 11[2] zástupci pracovní skupiny Vzdělávání a institucí a organizací spolupracujících s ASZ:
    - zástupce/kyně ZŠ Vrbno pod Pradědem;
    - zástupce/kyně MŠ Jesenická, Vrbno pod Pradědem;
    - zástupce/kyně MŠ Ve Svahu, Vrbno pod Pradědem;
    - zástupce/kyně ZŠ a MŠ Karlovice;
    - zástupce/kyně ZŠ a MŠ Široká Niva;
    - zástupce/kyně ZŠ a MŠ Karlova Studánka;
    - zástupce/kyně Základní školy, Dětského domova, Školní družiny a Školní jídelny, Vrbno p. Pradědem;
    - zástupce/kyně města Vrbno pod Pradědem;
    - zástupce/kyně odboru vnitřních věcí Vrbno pod Pradědem;
    - zástupce/kyně města Vrbno pod Pradědem pověřený/á koordinací SPSZ;

[2] Se dvěma oslovenými zástupci/kyněmi jedné organizace jsme se i přes naše opakované snahy na uskutečnění rozhovoru nedomluvili.

- zástupce/kyně MAS Hrubý Jeseník.

- Polostrukturovaných rozhovorů s bývalou a současnou KIV.

- Sekundární analýzy přepisu rozhovoru se zástupcem/kyní Střediska volného času Bruntál; rozhovor provedla evaluátorka ASZ v rámci evaluace sousední lokality.

- Elektronického dotazníkového šetření mezi místními aktéry, účastníky pracovní skupiny Vzdělávání. Ten byl vytvořený ve webovém rozhraní i-dotaznik.cz a rozeslaný dne 13. 1. 2021, s připomínkou k vyplnění účastníkům o dva týdny později. Dotazník dokončilo 13 respondentů ze 14 oslovených, návratnost tedy činila 93 %. Otázky v něm jsme ponechali nepovinné, na některé z nich tak reagoval menší počet z dotazovaných, nikdy však méně než 10 respondentů.[3]

- Desk research z veřejně přístupných zdrojů.

Při sběru dat k evaluační zprávě o průběhu spolupráce jsme využívali elektronický dotazník rozeslaný na e-mailové adresy všem aktuálním účastníkům pracovní skupiny Vzdělávání. K rozhodnutí využít dotazníkovou formu sběru dat jsme se přiklonili především z důvodu vyššího počtu členů PS. Design evaluačního výzkumu nám neumožňoval se se všemi členy a členkami PS osobně sejít k výzkumnému rozhovoru, dotazníková forma nám tedy „zpřístupnila“ všechny členy PS a dala možnost získat data od co největšího počtu účastníků PS.

Výstupy dotazníkového šetření jsme dále doplnili výstupy z polostrukturovaných rozhovorů s komunikačními partnery ze stejné cílové skupiny, pokud se tedy rovněž jednalo o členy PS Vzdělávání. Během rozhovorů jsme cílili především na problematická místa spolupráce identifikovaných dříve dotazníkovým šetřením.

Sesbíraná kvalitativní a kvantitativní data jsme analyzovali se zřetelem na zachování anonymity klíčových aktérů.

Tabulka 1: Harmonogram hodnocení výsledků spolupráce

Aktivita	Obsah činnosti	Datum
1. mikrotým + 1. kontrolní den	nastavení a odsouhlasení postupu	**9. prosince 2020**
Desk research	sekundární analýza dat	**prosinec 2020, leden 2021**
Evaluační design	vytvoření evaluačního designu v spolupráci s KIV a expertem na evaluace: prověření cílů, tvorba teorie změny, formulace evaluačních otázek, výběr evaluačních	**prosinec 2020, leden 2021**

[3] Pokud nešlo o filtrovanou otázku založenou na konkrétní podobě předchozí odpovědi, těch však bylo v dotazníku minimum.

	metod a nástrojů, vytvoření sítě aktérů a identifikace komunikačních partnerů, určení frekvence sběru dat	
Tvorba evaluačních nástrojů	identifikace potřeb dané SVL, výběr a tvorba vhodných evaluačních nástrojů (dotazníky, scénář rozhovorů)	**prosinec 2020, leden 2021**
Rekrutace komunikačních partnerů	spojení se s účastníky, domluvení termínů rozhovorů	**prosinec 2020, leden a únor 2021**
Sběr dat	zaslání dotazníků hodnocení partnerství, realizace individuálních rozhovorů s komunikačními partnery	**leden, únor 2021**
2. mikrotým ASZ + kontrolní den	shrnutí 1. měsíce, nastavení dalších kroků, schválení případného dosběru	**7. února 2021**
Analýza dat	čistění dat, triangulace, kódování etc.	**leden, únor 2021**
Psaní výzkumné zprávy	formulace zjištění + doporučení	**únor, březen 2021**
Zapracování připomínek od ASZ	zapracování interních připomínek	**květen 2021**

4.1 Limity procesní evaluace

Riziková místa našeho pojetí procesní evaluace spatřujeme především v použití elektronicky rozesílaného dotazníkového šetření, a to konkrétně ve čtyřech bodech:

- Setkání PS Vzdělávání se na Vrbensku postupně účastnil spíše menší počet aktérů (tedy méně, než jeho oficiálně uváděných 14 členů), poslední setkání v rámci PS navíc proběhlo i kvůli epidemiologické situaci v roce 2019. Respondenti se tak mohli ve své reflexi opírat především o zkušenosti získané před časem a nemalá část z nich ještě během spíše občasné účasti na PS.

- Ze zkušeností s cílovou skupinou respondentů/komunikačních partnerů nám vychází, že si místní aktéři nezřídka nebývají jistí, jakých pracovních skupin se rozhovor (a můžeme se tedy domnívat, že i dotazník) týká. Riziko záměny za pracovní skupiny např. MAS/MAP jsme se snažili minimalizovat připomínáním jmen KIV, jichž se rovněž týkala řada dotazníkových otázek, a výstupů setkávání, MPI.

- Dotazníkové šetření je rovněž podle zpětných vazeb komunikačních partnerů jednou z více položek administrativního charakteru, kterými jsou členové PS konfrontováni – ve snaze zvýšit návratnost a snížit časovou náročnost jsme tak tento nástroj co nejvíce zjednodušili. I tak je ale možné, že někteří respondenti dotazník mohli „odklikat“.

- Zároveň byla prosba účasti na dotazníkovém šetření odeslána osobou s ASZ (jakkoliv externě) spolupracující, což mohlo v respondentech i přes příslib anonymity vzbudit pocit tlaku na spíše pozitivní zpětnou vazbu.

I s ohledem na výše uvedená rizika jsme se rozhodli některá podstatná místa spolupráce triangulovat i prostřednictvím výzkumných rozhovorů. Výstupy z nich tak doprovázejí a komentují výstupy z dotazníkového šetření.

5. Popis výchozího stavu spolupráce aktérů v lokalitě

Region Vrbenska, tedy sdružení menších obcí Karlovy Studánky, Karlovic, Široké Nivy, Ludvíkova a Vrbna pod Pradědem s celkem asi 7 500 obyvateli, je popisován jako region charakterizovaný vyšší mírou nezaměstnanosti, vyšší mírou zadluženosti obyvatel, převahou spíše méně vzdělaných lidí a spíše poklesem počtu či odlivem místních obyvatel (Agentura pro sociální začleňování, 2017; Hurrle et al., 2015). Přibližně třetina obyvatel se nachází na okraji sociálního vyloučení nebo za ním, nežijí ale koncentrovaněji na několika místech, sociálně vyloučených lokalitách, ale spíše rozprostřeně na celém území obcí (Agentura pro sociální začleňování, 2017). Romové tvoří výraznou menšinu těchto obyvatel (ibid.).

Spolupráce s Vrbenskem v oblasti IKV započala podpisem memoranda v roce 2015[4], koncem tohoto roku se rozběhl samostatný projekt zaměřený právě na vzdělávání. Podle některých komunikačních partnerů za navázáním spolupráce stála aktivní politická reprezentace Vrbna pod Pradědem, přičemž podle jednoho z hlasů byla hlavní motivací v té době horší sociální situace obyvatel (především co do nezaměstnanosti) a snaha podpořit romskou minoritu, která ale v mezičase město již opustila.

Setkávání pracovních skupin Vzdělávání (v rámci projektu OP VVV) nicméně koncem roku 2015 navázalo na předchozí setkávání skupiny a spolupráci v rámci projektu OPZ, ve druhé polovině roku 2017 byl schválen místní plán inkluze. V květnu 2018 došlo ke změně na pozici KIV, původní zaměstnankyně na této pozici se začala soustředit pouze na svoje angažmá lokální konzultantky v rámci spolupráce s obcemi v sociálních otázkách mimo oblasti vzdělávání. Od začátku školního roku 2019/2020 se pak začaly realizovat projekty OP VVV schválené skrze nástroj KPSVL, tj. projekt Vím, kam mám jít, jehož autorem je bruntálské Středisko volného času a Otevřená škola Karlovice ZŠ a MŠ Karlovice. O rok později pak začala realizace projektu Úspěch zaručen! MAS Hrubý Jeseník.

Pro úplnost doplníme, že PS Vzdělávání se účastnili nebo měli tu možnost kromě zástupců obcí a vrbenského sociálního odboru rovněž zástupci škol a školek, konkrétně jedné ZŠ a dvou MŠ nacházejících se ve Vrbně a také zástupci vzdělávacích institucí nacházejících se mimo Vrbno, ZŠ a MŠ Karlovice a dvou „malotřídek“, neúplných ZŠ, rovněž spojených ZŠ a MŠ Karlova Studánka a Široká Niva. Ve Vrbně se rovněž nachází ZŠ při místním dětském domově, zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona. Dalšími alespoň potenciálními členy PS jsou a

[4] Spolupráce ASZ pouze s Vrbnem pod Pradědem započalo během roku 2014 (Hurrle et al., 2015: 4), další obce v oblasti se tedy přidaly přibližně o rok později.

byli zástupci bruntálského Střediska volného času a neziskové organizace Liga, která od roku 2016 ve Vrbně provozovalo dnes již uzavřené NZDM.

6. Popis klíčových aktivit realizovaných v lokalitě v rámci spolupráce

Činnosti realizované v rámci klíčové aktivity 1:

- Koordinace a síťování: existence a činnost lokálního partnerství/pracovní skupiny (inkluzivního) vzdělávání
    - Memorandum o spolupráci ASZ a obcí Vrbenska podepsáno v prosinci 2015, k setkávání pracovních skupin zabývajících se vzděláváním docházelo ještě v rámci projektu OPZ, s příchodem projektu OP VVV se v rámci PS Vzdělávání již pracovalo na MPI (jako příloze SPSZ). PS Vzdělávání byly vedeny nejprve lokální konzultantkou a současně KIV, od května roku 2018 nově nastoupivší KIV zastávající pouze tuto pozici;
- Podpora strategického plánování: příprava a schvalování MPI
    - V rámci pracovních skupin diskutována podoba MPI, zastupitelstvy všech spolupracujících obcí schváleno v červnu a září 2017.

Činnosti realizované v rámci klíčové aktivity 2:

- Poskytované odborné a projektové poradenství: využívání projektového poradenství ASZ, podpoření žadatelé o projekty
    - Projektové poradenství bylo poskytováno formou elektronické komunikace a i během osobních setkání – a to expertkou na projektové poradenství za podpory obou KIV třem projektovým žadatelům, tj.
        - SVČ Bruntál při přípravě projektu z výzvy OP VVV č. 02_16_039 v rámci KPSVL 2 nazvaného „Vím, kam mám jít“ s dobou realizace od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2022;
        - ZŠ a MŠ Karlovice při přípravě projektu z výzvy OP VVV č. 02_16_039 v rámci KPSVL 2 nazvaného „Otevřená škola Karlovice“ s dobou realizace od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2022.
        - MAS Hrubý Jeseník při přípravě projektu z výzvy OP VVV č. 02_19_075 v rámci KPSVL 2 nazvaného „Úspěch zaručen!“ s dobou realizace od 1. 7. 2020 do 31. 12. 2022 využil projektového poradenství jen okrajově pro posouzení souladu projektu s MPI.

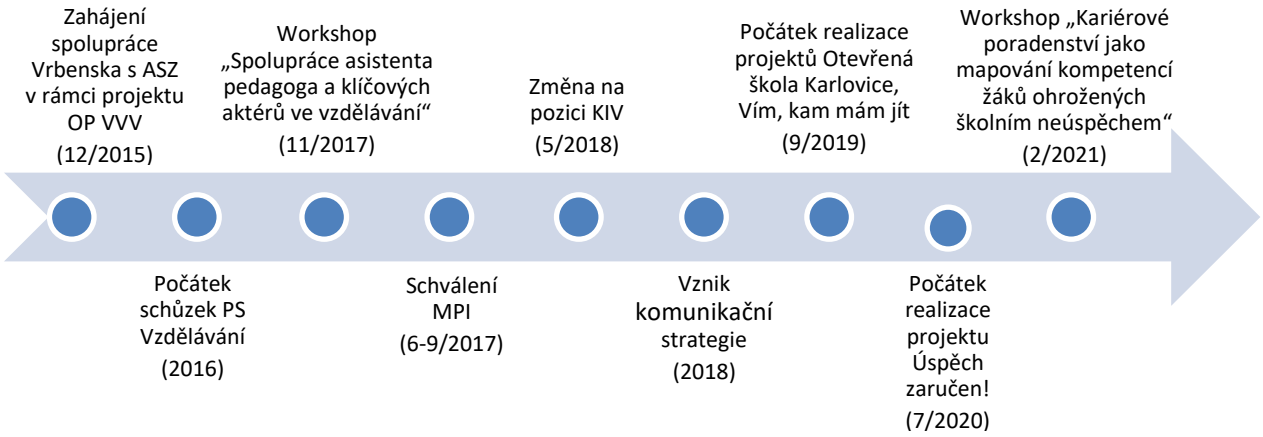
Činnosti realizované v rámci klíčové aktivity 3:

- Poradenství v oblasti komunikace: komunikační plány, PR podpora
    - Komunikační strategie vznikla během roku 2018, jiná PR podpora nebyla dále nikomu poskytnuta;
- Podpora aktivizace místních aktérů:
    - realizace akcí na podporu IKV (odborné workshopy, veřejná setkání)
        - v rámci lokálního partnerství byly realizovány dva workshopy
            - v listopadu 2017 proběhly dva běhy workshopu „Spolupráce asistenta pedagoga a klíčových aktérů ve vzdělávání“,
            - v únoru 2021 pak v on-line prostředí workshop „Kariérové poradenství jako mapování kompetencí žáků ohrožených školním neúspěchem“,
    - Zapojení do dalších aktivit (např. zahraniční exkurze, tuzemské stáže)
        - Zahraniční stáže v Rakousku se zúčastnila zástupkyně MŠ a ZŠ Karlovice v období 18. – 20. 6. 2018

Činnosti realizované v rámci klíčové aktivity 5:

- Analýza místních vzdělávacích systémů: realizace vstupní analýzy
    - Vstupní analýzy zabývající se vzděláváním vznikly dvě, jedna v roce 2015 ještě jako součást celkové situační analýzy pouze pro Vrbno pod Pradědem, druhá, zaměřená pouze na oblast vzdělávání na celém Vrbensku, v roce 2019 – ta ovšem tzv. „od stolu“, bez výzkumné práce v terénu nebo rozhovorů s místními aktéry.

Obrázek 1: Vizualizace klíčových prvků spolupráce v lokalitě (vlastní zpracování)

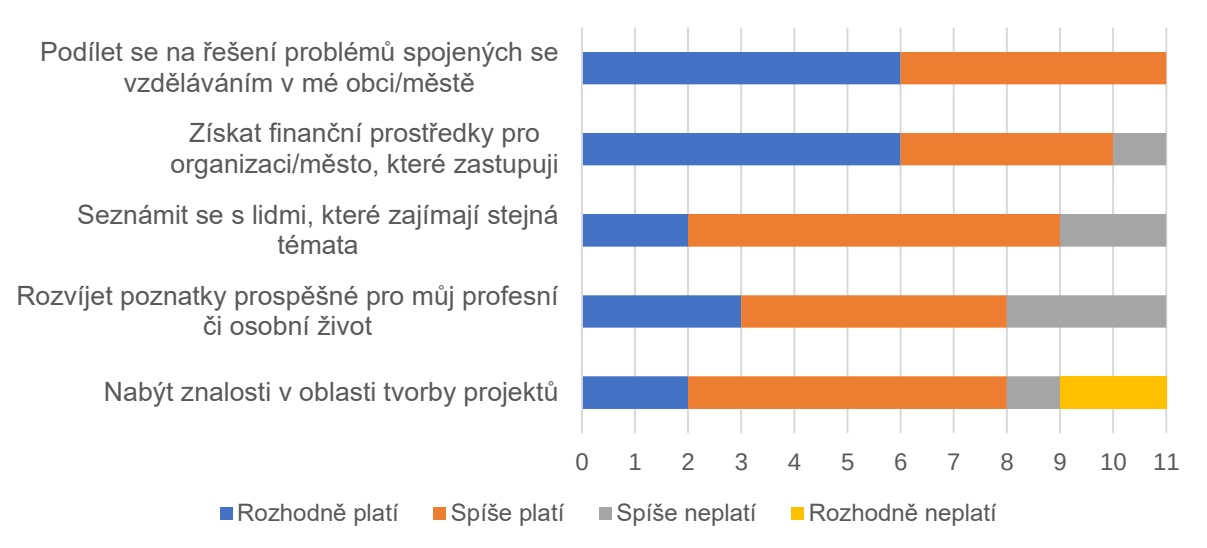
7. Vyhodnocení spolupráce z perspektivy zapojených aktérů

7.1 Spolupráce v rámci pracovní skupiny Vzdělávání

Motivace místních aktérů

Považujeme za účelné perspektivu zapojených aktérů nejprve prezentovat skrze jejich vlastní reflexi motivace zapojení se do PS Vzdělávání. Nejsilněji se respondenti dotazníku ztotožňují s motivacemi „podílení se na řešení problémů spojených se vzděláváním v obci/městě“ a „zisku finančních prostředků pro organizaci/město, které zastupují“. „Možnost seznámit se s lidmi, které zajímají stejná témata“, „rozvíjet poznatky prospěšných pro osobní i profesní život“ a „nabýt znalostí v oblasti tvorby projektů“ byly rovněž spíše pozitivně přijaty, ale nikoliv v takové míře (viz graf 1).

Graf 1: Hodnocení důvodů pro účast na pracovních skupinách Vzdělávání (vlastní zpracování)

Pokud jde o výstupy z rozhovorů, někteří komunikační partneři v nich hovořili o tom, že jim členství v PS bylo nabídnuto a oni „to chtěli zkusit“, nevěděli přitom, co jim může vše přinést. Velká část aktérů, především těch přímo z oblasti formálního vzdělávání, v tomto kontextu zmiňovala především možnost získat prostředky na financování potřeb organizací, které zastupují – ideálně, pokud dále budou podpořeni v tvorbě a další administraci projektu – jako to hlavní, co si od spolupráce s ASZ a své účasti na PS slibovali a slibují.

Koordinace a síťování místních aktérů

I podle dat z dotazníku, i podle reakcí osob z terénu lze říci, že pravidelně se PS účastnilo spíše několik místních aktérů, určité „aktivní jádro“, jen přibližně ¼ respondentů se PS

účastnila častěji než občas.[5] Nepravidelní členové svoji menší účast vysvětlují zejména nerelevantností probíraných témat a nedostatkem vlastního času.

Současně se nenašel hlas, který by zcela považoval PS za prostor, v jehož rámci by se účastnící zabývali nepodstatnými tématy.[6] Dvě třetiny respondentů by pak spíše neuvítaly, kdyby PS Vzdělávání probíhaly častěji.

Osobní rozhovory s aktéry ukázaly jasněji vnímání vlastní účasti na PS. V hlasech velké části zástupců škol zaznívalo zklamání z nenaplněného předpokladu možnosti financovat svoje potřeby a následně najít v ASZ oporu v administraci projektů. Takové očekávání tedy nebylo uspokojeno – i s ohledem na to, že, jak někteří aktéři dodávají, vyhlášené výzvy OP VVV neumožňovaly financování množství předem formulovaných a podle těchto hlasů ASZ přislíbených požadavků, i proto, že ve fázi realizace ASZ neposkytuje službu návazné administrace projektu. Někteří aktéři zmiňovali neodpovídající charakter některých opatření (nemožnost financovat úvazky), nebo, zmiňovali jiní, vzhledem k malé velikosti školy (neúplné ZŠ) jsou „zkrátka OP VVV projekty příliš velké“, s vysoce nastaveným minimálním rozpočtem. To celé na rozdíl od MAS Hrubý Jeseník (resp. MAP Bruntálsko), který, jak někteří aktéři podotýkají, poskytuje jak větší podporu při tvorbě projektu, tak i při jeho administraci. Účast na PS a v širší perspektivě spolupráce s Agenturou je tak řadou komunikačních partnerů považována za spíše nic nepřinášející. Pokud tedy jinak časově vytížení zástupci místních institucí museli volit mezi návštěvou PS a jinými aktivitami, nezřídka volili spíše to druhé.

Samotné prostředí PS však jinak nabízí a nabízelo bezpečné prostředí pro sdílení a její návštěvníci podle respondentů mají zájem řešit problémy ve vzdělávání. Spíše souhlas vyjádřili respondenti také s tím, že se více seznámili se svými kolegy, s nimiž mohou dále spolupracovat, jen někteří ale s nimi jsou v aktivnějším kontaktu než dříve (viz graf 2).

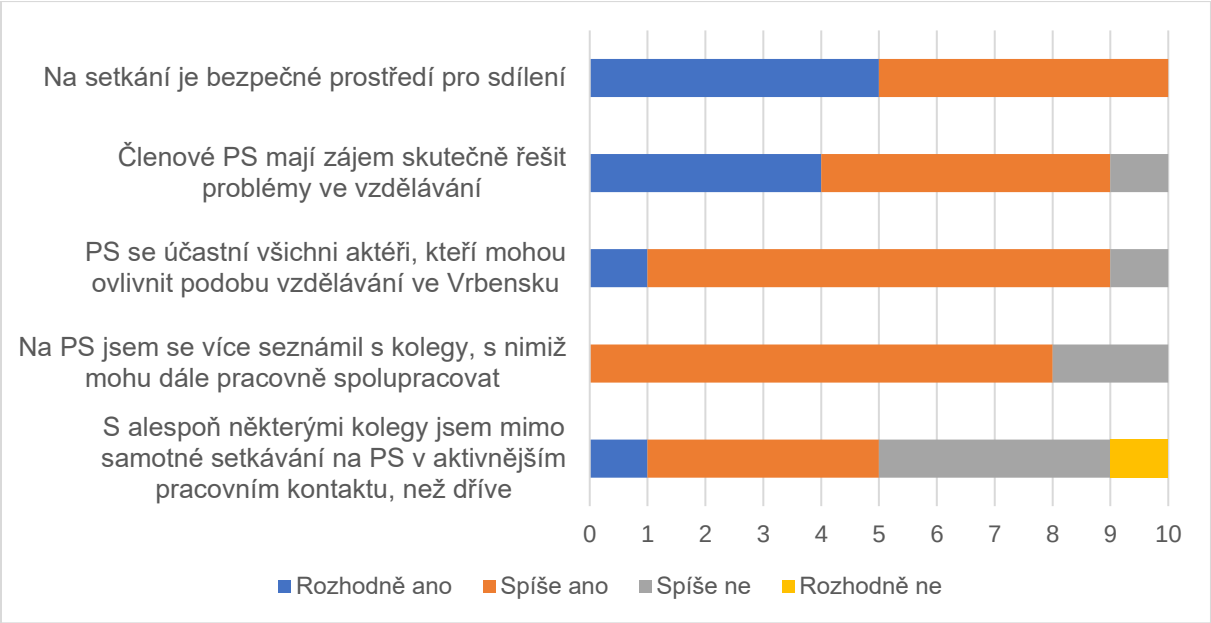
I přes většinový souhlas s účastí všech aktérů, kteří mohou ovlivnit vzdělávání na Vrbensku, na PS by řada aktérů uvítala aktivnější zapojení obce, pedagogických pracovníků, kraje, školských poradenských zařízení nebo ředitelů ZŠ (viz graf 3) do spolupráce k většímu rozvoji vzdělávání (nikoliv však tedy nezbytně do samotných PS[7]). S touto zpětnou vazbou koresponduje postřeh některých z místních aktérů, podle nichž politická reprezentace obcí spíše nepovažuje oblast vzdělávání za jednu ze svých priorit, ač si jinak zástupci vzdělávacích institucí spolupráci se zřizovateli co do uspokojování potřeb (zejm. investičních) spíše chválí.

Graf 2: Hodnocení obvyklého průběhu pracovních skupin Vzdělávání (vlastní zpracování)

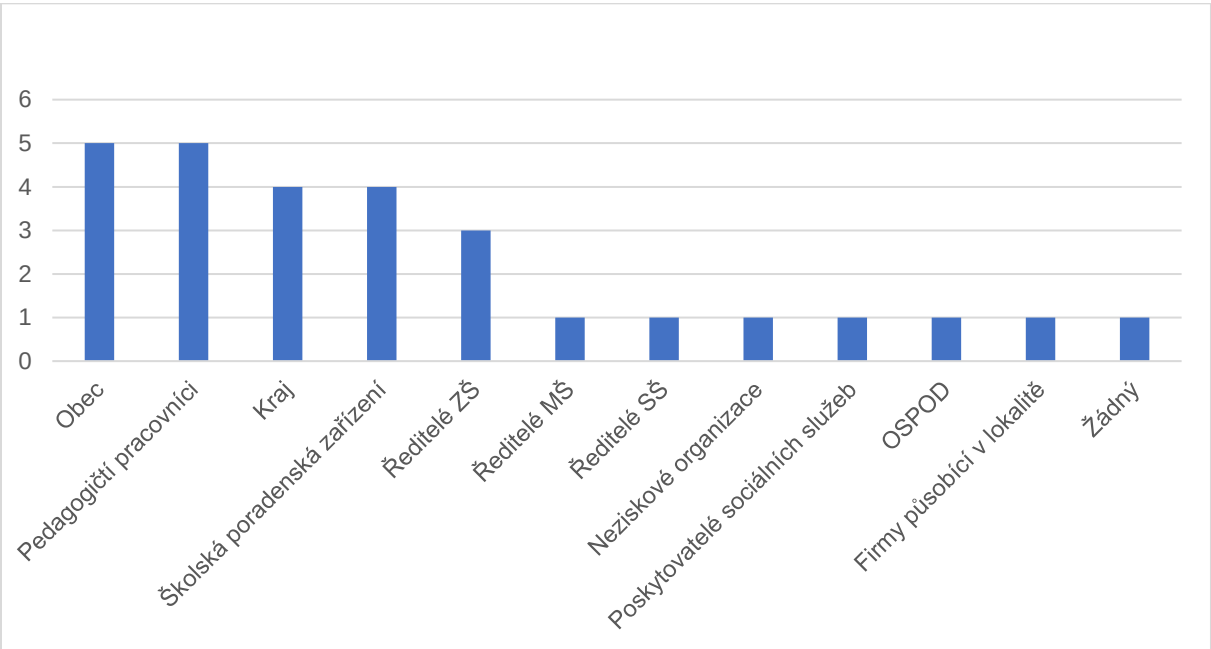
[5] Celkem 4 ze 13 respondentů se podle svého vyjádření účastní PS alespoň téměř vždy, 6 občas, 3 výjimečně nebo nikdy.

[6] Přibližně polovina respondentů tvrdí, že se na PS zabývali jak podstatnými, tak méně podstatnými tématy, druhá část si myslí, že se na PS zabývali spíše podstatnými tématy.

[7] Jeden ze zástupců/kyň škol hovořil o potřebě se setkávat v rámci PS pouze s řediteli škol, protože jinak se při zastoupení i ostatních typů aktérů debata stáčí k tématům, které mu/jí nepřipadají tolik podstatné a pro něj/ni přínosné.

Graf 3: Aktéři, jejichž aktivnější zapojení do spolupráce by pomohlo rozvoji vzdělávání (vlastní zpracování)

Řada aktérů tedy reflektuje svoji účast na PS jako spíše méně pravidelnou, jakkoliv se obsah setkání i přes určitou nerelevanci zcela nemíjel smyslem. Účast se však neodrazila v očekávaném výstupu v podobě financování potřeb škol a dalších aktérů a podporou administrace projektu. Někteří respondenti by uvítali angažmá i dalších aktérů na řešení otázek vzdělávání (tj. nikoliv výhradně účast na PS samotné). Přibližně polovina respondentů se pak pracovně setkává s účastníky PS častěji i mimo samotné PS, než tomu bylo dříve.

Spokojenost s organizací a kvalitou organizačního zajištění, vnímání KIV ze strany účastníků PS

S organizačním zajištěním vyjádřil svoji nespokojenost jen jeden respondent z celkem 11 dotazovaných. Svoje neuspokojení komentoval srovnáním s pracovními skupinami MAS: „Malý tlak na účast. MASka nás aktivně kontaktuje jak před schůzkou, tak po schůzce."

Obě konzultantky pro inkluzivní vzdělávání pak jsou dotazovanými vnímány v dobrém světle ve všech hodnocených oblastech: organizační schopnosti, důvěryhodnost, odbornost, lokální realizovatelnost jejich perspektivy, aktivita podpory spolupráce, věcnost řízení diskusí (viz grafy v příloze 1). Nejnižšího v jinak vysoce hodnocených kategoriích shodně obě dosáhly v oblasti místní realizovatelnosti jejich pohledu na oblast vzdělávání.

Pokud jde o organizaci práce v území z perspektivy ASZ, z rozhovoru s KIV vyplývá, že by bylo vhodné mít možnost strukturálně nastavit spolupráci s realizátory projektu OPZ tak, aby systémově docházelo ke sdílení informací o dění v obou projektech. Současně by k většímu komfortu pro výkon práce pomohlo mít vhodné vybavení informační technikou včetně telefonu.

Projektové poradenství

Na otázky spojené s tvorbou projektů jsme se aktérů ptali pouze výhradně v rámci osobního rozhovoru. Projektové poradenství bylo ze strany ASZ poskytnuto třem žadatelům o projekty v rámci výzev OP VVV, tj. bruntálskému SVČ, ZŠ a MŠ Karlovice a MAS Hrubý Jeseník. Pro Středisko volného času a karlovickou ZŠ a MŠ bylo podávání žádosti procesem vyčerpávajícím, oba aktéři zmiňovali bolestivě opakující se cyklus nové a nové várky připomínek k návrhu projektu. Jeden z aktérů hovořil dále o frustraci z *čekání* na komentáře k projektu ze strany ASZ, druhý zpětně o *nekonzistenci* posuzování ze strany expertů na projektové poradenství ASZ a hodnotitele řídícího orgánu.

První žadatel o projekt do procesu tvorby zahrnul projektového/ou manažera/ku z MAS, ve spolupráci s níž/nímž byl projekt schválený. Druhý i přes prvotní neschválení řídícím orgánem na projektu dále pracoval, než byl později se změnami přijatý.

Udržitelnost

Otázku týkající se udržitelnosti zlepšení nastavených ve vzdělávání po odchodu ASZ jsme položili pouze těm respondentům, kteří se pozitivně vyjádřili k tezi, že spolupráce s ASZ oblasti vzdělávání pomáhá. Na tu souhlasně reagovali celkem tři respondenti, velká část dotazovaných, osm lidí, otázku nedokáže posoudit. Na škále 1 (zlepšení určitě nevydrží) až 10 (určitě vydrží) tito tři respondenti zaznačili hodnoty o průměru 3,7 – jejich postoj k udržitelnosti zlepšení je tedy spíše skeptický. Jinými slovy, tedy i jen malá část respondentů pozitivně vnímající dopad ASZ na vzdělávání na Vrbensku vidí setrvalost zlepšení spíše skepticky.

Rovněž výstupy z rozhovorů vypovídají spíše o nejistém přínosu, a tedy i udržitelnosti výsledků spolupráce místních aktérů s ASZ. Na jednu stranu většina komunikačních partnerů vnímá určité přínosy realizace projektů, zejména pokud jde o některé konkrétní aktivity, zároveň ale o nemalé části z nich hovoří jako činnostech, které již nějaký čas sami dělají. Projektové krytí realizátorům umožní dané aktivity provádět s menší nutností ohlížet se na peníze, tedy ve větším rozsahu nebo o něco „bohatěji“. V podobném duchu zástupci vzdělávacích zařízení hovoří o IKV. Pro velkou část z nich se, pokud pominou přínos ze strany asistentů pedagoga, co do inkluzivních přístupů mnoho v posledních letech nemění.

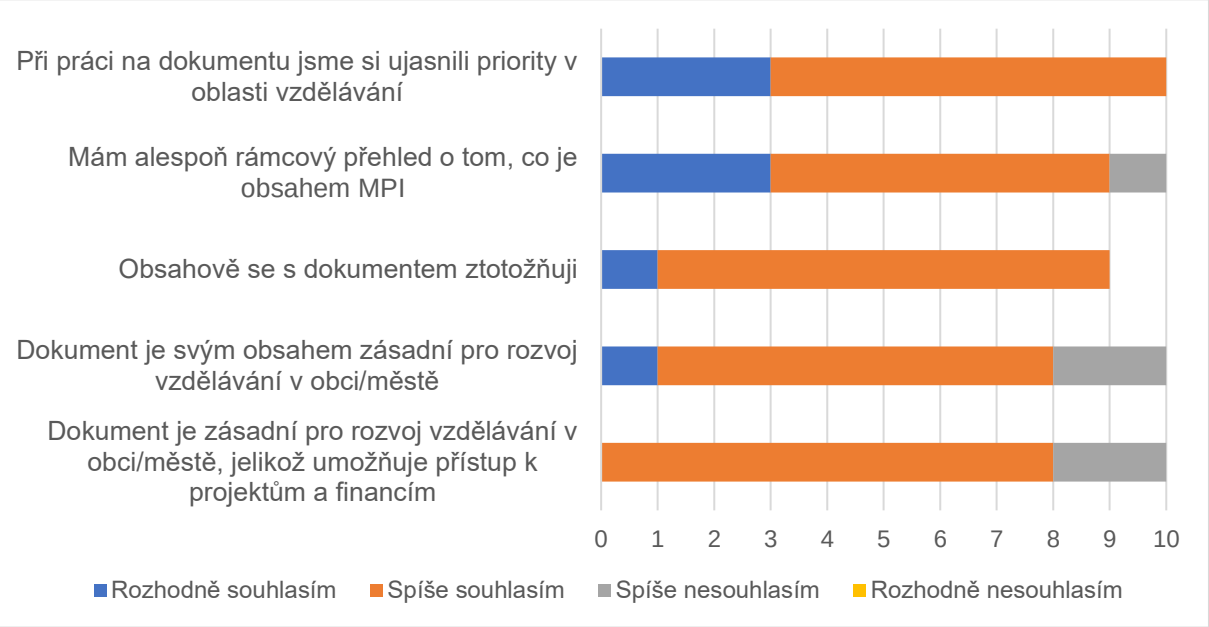
Pokud jde o možnost podání návazných projektů, ZŠ a MŠ Karlovice se profiluje jako aktivní aktér pronásledující možnosti zlepšení svých služeb a vyhledávající projektové výzvy, bruntálské SVČ podání návazného projektu zvažuje. Na tomto místě připomínáme, že do uvedených „větších“ OP VVV projektů nebyly zahrnuty menší „malotřídky“ v Karlově Studánce a Široké Nivě; zástupce/kyně jedné ze těchto škol zmiňoval/a jako překážku zapojení do projektu příliš vysoký limit minimálního rozpočtu vzhledem k malé velikosti školy.

7.2 Zhodnocení průběhu tvorby a schvalování MPI

Pokud jde o průběh tvorby místního plánu inkluze, nikdo z oslovených nehovořil o komplikovaném průběhu tvorby nebo jeho schvalování – dokument byl zastupitelstvy obcí schválen napoprvé. Dílčím způsobem aktualizovaný MPI byl KIV elektronicky předložen k okomentování, prozatím bez významnějších výhrad.

Pokud jde o vztah k MPI nyní, podle výstupů z šetření respondenti mají obsah MPI alespoň rámcově v paměti, s dokumentem se spíše ztotožňují a, ač s vyšší mírou ambivalence v odpovědích, jej spíše považují za zásadní pro rozvoj vzdělávání na Vrbensku, a to i kvůli jeho vazbě na přístup k projektům (viz graf 4).

Graf 4: Postoje k místnímu plánu inkluze (vlastní zpracování)

7.3 Zhodnocení průběhu veřejných workshopů, seminářů a stáží na aktivizaci místních aktérů

Prozatím se na Vrbensku uspořádaly dva workshopy, jeden zaměřený na spolupráci asistentů pedagoga s klíčovými aktéry ve vzdělávání v roce 2017 určený pro pedagogy ZŠ Vrbno pro Pradědem a čerstvě v únoru 2021 online workshop zaměřený na kariérové poradenství žáků ohrožených školním neúspěchem. Z hodnocení zpětných vazeb podle KIV vyplývá pozitivní přijetí obou aktivit.

Z úst zástupců vzdělávacích institucí přitom zaznívala k tématu vzdělávacích seminářů obecně spíše skepse. Jednak s ohledem na jejich vlastní bohaté zkušenosti a dlouhou praxi, a tedy přínosnost pro ně samotné, zmínili se ale s ohledem na své kolegy, pro něž mohou být semináře prospěšné, o obtížné zastupitelnosti zaměstnanců mířících na vzdělávací akce především v menších školách.

7.4 Zhodnocení spolupráce při tvorbě vstupní analýzy, při nastavování komunikační strategie

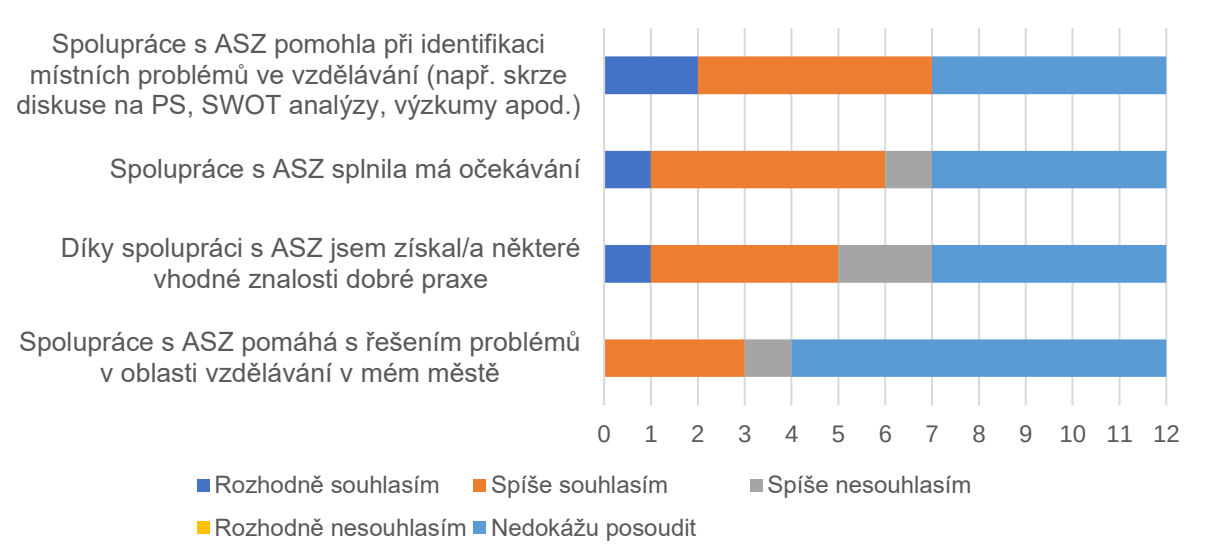
Podle dostupných informací byla komunikační strategie vytvořena během roku 2018 interně uvnitř ASZ. Vstupní analýza pak až později v průběhu spolupráce v PS Vzdělávání a dávno po schválení MPI, v roce 2019 – podle všeho bez přítomnosti výzkumníka v terénu a bez rozhovoru s místními aktéry. Ke spolupráci tedy nedošlo.

8. Zhodnocení spolupráce

Spolupráce Agentury s místními aktéry na Vrbensku přinesla ustavení PS Vzdělávání a vypracování **MPI**, později zastupitelstvy všech obcí schváleného a místními aktéry **spíše pozitivně přijímaného**. Následně byly postupně **schváleny** a uvedeny v chod celkem **tři projekty** tří různých organizací. Podle větší části respondentů spolupráce s ASZ **pomohla při identifikaci problémů** ve vzdělávání na Vrbensku. Co do **organizační stránky jsou účastníci s PS spokojení**, stejně tak nevnímali závažnější obtíže se spoluprací **s oběma KIV**, které se na Vrbensku prostřídaly. Na základě MPI a ve dvou případech intenzivnějšího projektového poradenství (a nelehkého procesu tvorby) byly žadatelům schváleny k realizaci tři projekty OP VVV zajišťující financování a rozvoj aktivit podporujících IKV.

Současně se **PS Vzdělávání** postupně stala spíše **méně navštěvovanou**, a pokud ano, tak spíše stabilní sestavou „aktivních" aktérů. Obecně by také místní aktéři uvítali **zapojení dalších institucí** a těles do řešení vzdělávacích otázek (zejm. obec, kraj, ŠPZ, pedagogy samotné). Z velké části výzkumných rozhovorů vyplývá spíše zklamání ze spolupráce s ASZ, pocit **nenaplněnosti možného financování potřeb** aktérů a očekávání podpory s **administrací** potenciálně realizovaných projektů. I přes schválení a běh tří projektů si někteří aktéři dodnes **nejsou jistí, co ASZ** vlastně do lokality **přináší** a spolupráci s ní v nemalé míře sami nedokáží vyhodnotit (viz graf 5), a to přes schválení a realizaci prozatím celkem tří projektů. Žadatelé o projekty sdíleli také svoje postřehy k možnému **zlepšení projektového poradenství**.

Graf 5: Spokojenost se spoluprací s ASZ

V návaznosti na předchozí text tedy předkládáme následující doporučení:

- Zvážit uspořádání setkání pracovní skupiny s co největším zastoupením, jejíž náplní bude vzhledem k její menší návštěvnosti a nejasnosti účelnosti spolupráce s ASZ

diskuse právě o podobě a očekávání od spolupráce ASZ s místními aktéry a představení možností, které Agentura nabízí.

    - Účelnou se jeví i debata k vyjasnění formátu setkávání, tedy okruhu účastníků pracovních skupin. V tomto kontextu by bylo vhodné nabídnout pravidelnou účast i zástupci Základní školy, Dětského domova, Školní družiny a Školní jídelny ve Vrbně nejen jakožto zástupce jediné školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona v regionu, který se podle našich informací SP neúčastnil.

- Pokud na systémové úrovni není realistické pozměnit financování vzdělávacích institucí tak, že by školy a školky měly možnost přímo z rozpočtu stabilně zaměstnat odborné pracovníky (chůvy, psychology, karierové poradce) bez nutnosti žádat o prostředky na jejich mzdu prostřednictvím projektu, a tedy v případě Vrbenska naplnit jeden z motivů účasti aktérů v projektových výzvách, zajistit – rovněž systémově – dostupnost financí na zajištění pozice projektových manažerů šetřící školám kapacity pracovníků na pedagogičtěji zaměřenou práci.

- Upravit znění projektových výzev, zejména tedy limit nejnižšího možného rozpočtu tak, aby se stal dostupnější i pro menší školy v menších obcích s nižším rozpočtem.

- Podporou by vzdělávacím institucím mělo být město, vzhledem k menší velikosti obcí na Vrbensku a nižších personálních kapacit je zamýšleno přímo Vrbno, jež by se jako zřizovatel mohlo samo stát žadatelem a administrátorem větších projektů, ulevit tak kapacitně místním školám a začlenit do projektu jinak alespoň prozatím mimo jakýkoliv větší projekt stojící školu v Široké Nivě a případně i školu v Karlově Studánce.

- Ověřit si během PS určitěji zájem a následně zprostředkovat ve vyšší míře příklady dobré praxe týkající se IKV, případně způsobu vedení a administrace projektů (tedy kloubení rolí spojených s výkonem ředitelské/pedagogické praxe a práce a zároveň administrátora projektů).

- Na projektové úrovni umožnit a podporovat spolupráci organizačních týmů ASZ zabývajících se projekty OPZ a OP VVV – tj. například umožnit výměnu informací o dění v území prostřednictvím „legalizace“ takových setkání ve výkazech práce.

- Na straně Agentury organizovat plnění projektu tak, aby se aktéři v území mohli při diskusích v rámci PS a především tvorbě MPI opřít o relevantní výzkumné podklady, vstupní analýzu oblasti vzdělávání vycházející z pobytu výzkumníka v terénu; KIV pak zajistit vhodné vybavení výkonnou a komunikační technikou (pracovní notebook, mobilní telefon s tarifem).

- Na straně ASZ se zamyslet nad způsobem poskytování zpětné vazby ke vznikajícím projektům, konkrétněji zajistit, aby všichni pracovníci v řetězci projektového poradenství v ASZ měli dost času na zajištění zpětné vazby. Podle nám dostupných informací přímo experti na projektové poradenství prostor pro výkon své práce mají,

máme tedy na mysli spíše volné časové kapacity zprostředkovatelů návrhů projektů, tedy KIV, případně metodiků KIV.

9. Zdroje a literatura

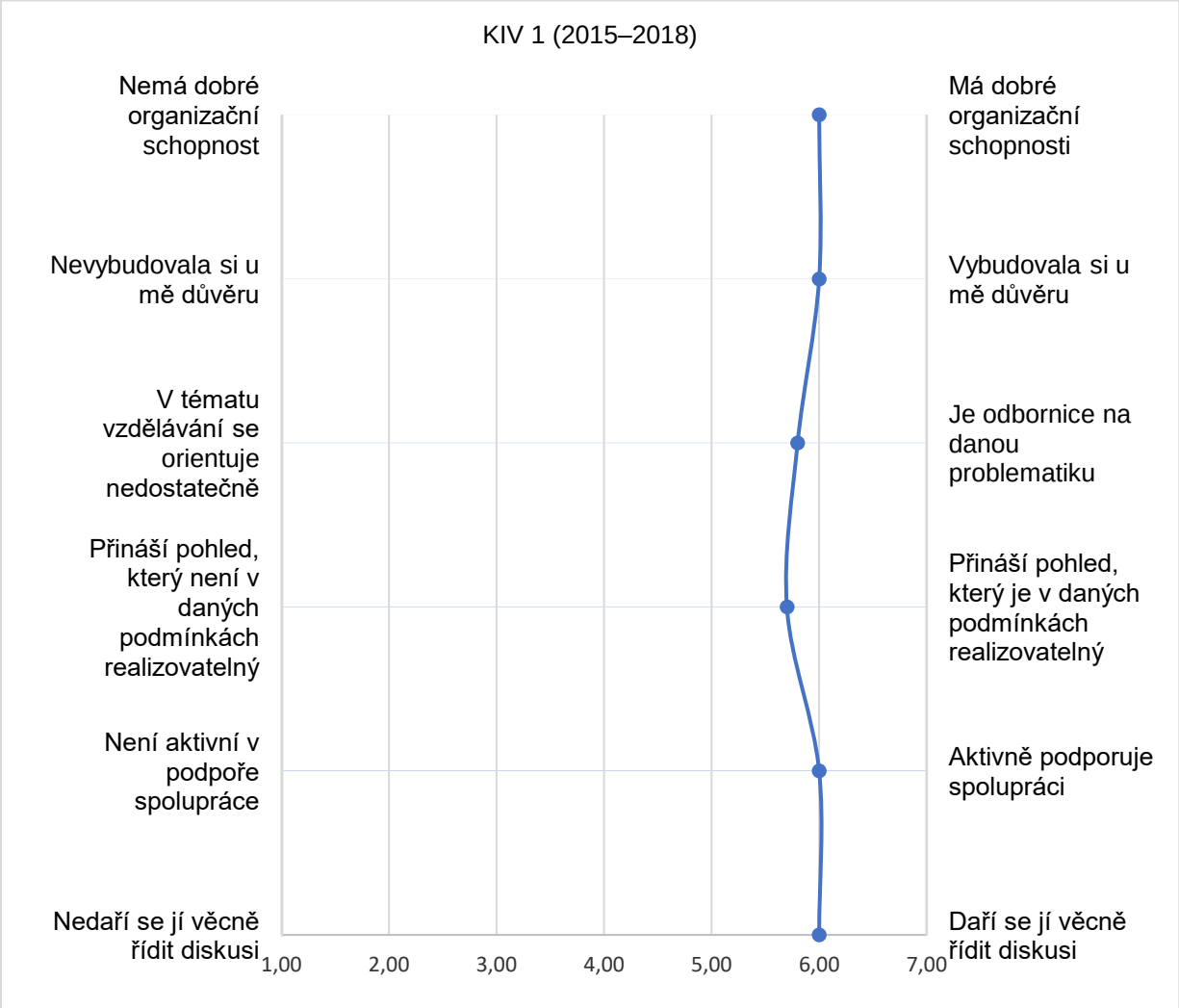
Agentura pro sociální začleňování. (2017). *Místní plán inkluze Vrbenska 2017-2020*. Dostupné z: https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/MPI_Vrbensko.pdf

Agentura pro sociální začleňování. (2020). *Manuál pro evaluaci individuálního projektu OPVVV: Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami*, revize. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj.

Hurrle, J., Kubíčková, E., & Kopecká, L. (2015). *Situační analýza Vrbno pod Pradědem*. Dostupné z: https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/SA_Vrbno_pod_Pradedem_final.pdf

10. Přílohy

Příloha č. 1: Graf vnímání první KIV působící na Vrbensku účastníky PS (vlastní zpracování)

Graf vnímání KIV působící na Vrbensku od jara roku 2018 účastníky PS (vlastní zpracování)

